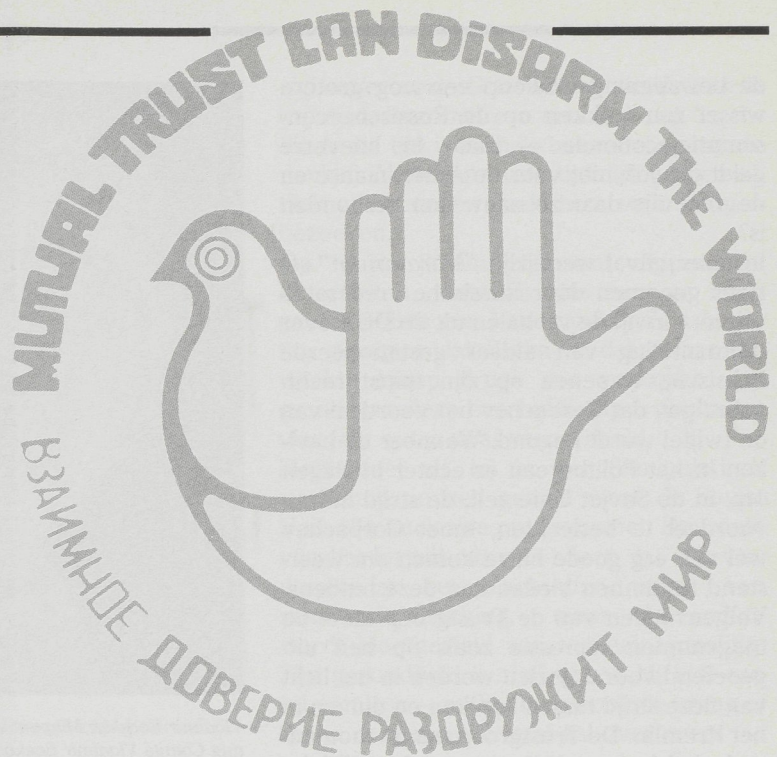

Aandacht vanuit
het Westen onontbeerlijk

'Moskouse vredes- beweging zit ernstig in de knel'

Frank R. Boddendijk

In het zomernummer van VU-Magazine bracht Frank Boddendijk verslag uit van de ontmoetingen die hij samen met drie collega's in mei jl. had met leden van de niet-officiële Russische Vredesbeweging, de Moskouse "Trust-group", ofwel de "groep voor het scheppen van vertrouwen tussen de Sovjet Unie en de Verenigde Staten".

Joeri Medvedkov, één van de zegslieden van de groep, benadrukte toen het feit dat de groep al bijna drie jaar bestond en gedurende het laatste jaar zelfs nauwelijks door politie en/of KGB was lastig gevallen. "Het lijkt wel alsof ze ons erkend hebben", zei Joeri in mei, "en", voegde hij er gekscherend aan toe, "alsof ze onze groep hebben opgenomen in het rijtje van private organisaties als die van huizenbezitters en hondenfokkers."

De jongste berichten uit Moskou bevestigen dit optimisme helaas niet. De politicologen hadden Moskou nauwelijks verlaten of de intimidatie en mishandeling van leden van de Trust-groep nam met een ongeëvenaarde hevigheid toe. Een overzicht van de meest recente gebeurtenissen.

Tijdens het laatste gesprek dat wij met Joeri en zijn vrienden te Moskou hadden — op 10 mei jl. — sprak hij nogmaals de vrees uit dat het merendeel van de groepsleden voor het aanbreken van de zomervakantie uit Moskou verwijderd zou zijn, vanwege het Internationale Jeugdfestival dat van 23 juli tot 3 augustus 1985 te Moskou gehouden zou worden; een soort herhaling van de grote "schoonmaakactie" zoals deze bij gelegenheid van de Olympische Spelen werd uitgevoerd. Wanneer de autoriteiten een dergelijk prestigieuze zaak organiseren moet alles gladjes verlopen. *Refuseniks*, dissidenten en *peaceniks* worden dan opgeborgen in gevangenissen, klinieken voor geslachtsziekten en in psychiatrische ziekenhuizen. Of ze krijgen een werkopdracht, ergens ver weg. Zelfs een goed deel van de jeugd, voorzover niet behorend tot de communistische jeugdorganisatie — de

Komsomol — krijgt een vakantiekamp voorgeschoteld. Ze zouden de vele buitenlanders eens lastig kunnen vallen met hun gezeur om ballpoints, kauwgom, westerse valuta en spijkerbroeken. Om over andere zaken maar te zwijgen.

Uit het materiaal dat ik recentelijk uit Moskou ontving, wordt een extra dimensie aan deze "schoonmaak" toegevoegd. De opgevoerde repressie van *peaceniks* en andere individuen die hun activiteiten niet laten kanaliseren door de geëigende kanalen van de partij, zou zijn aanleiding inderdaad vinden in genoemde, met zo'n internationaal belangrijke zaak als het Jeugdfestival samenhangende, "schoonmaak". Het is echter zaak, aldus sommige Russische activisten, waaronder Joeri Medvedkov, om aanleiding en oorzaak scherp van elkaar te onderscheiden.

Iedereen is het er over eens dat het naderende Jeugdfestival de aanleiding vormde voor de nieuwe golf van repressie die de leden van de Trustgroep teisterde. De oorzaak zou echter dieper kunnen liggen. De Sovjet Unie is onder *Gorbachev* een nieuw tijdperk ingetreden. Maar hoe machtig een nieuwe leider ook is, hij is, vooral in zijn beginperiode, afhankelijk van het machts-evenwicht tussen diverse fracties in het *Politbureau*. In dat bureau, het belangrijkste besluitvormende lichaam in de Sovjet Unie, zitten duiven en haviken; want ook in de Sovjet Unie ligt niet alles zwart/wit. *Gorbachev* heeft zich in eerste instantie geprofileerd als "de man van de vrede". Wars van persoonlijkheidsverheerlijking en militaire poespas — zie de sobere 1 mei optocht — lijkt hij de ontwapeningsgesprekken serieus te nemen. Nu is het natuurlijk een economische realiteit dat een verdergaan-